XIII. évfolyam. Pécs, 1885. márczius 7-én. 10-ik szám.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécsett házhoz küldve: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden **szombaton.**
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkor. (Széchényi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos petit sor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyilttér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-uteza 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, **Blauhorn Antal** úr a városház épületben, **Lill János** úr a budai külvárosban, **Böhm C. F.** úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-uteza 8-ik szám.

Tiz év.

1875-ik évi február 3-án tette Tisza Kálmán, az akkori balközépnek nevezett közjogi ellenzék pártvezére azt a nyilatkozatot, hogy ő az 1867-ik évi kiegyezés ellenzéséről ezentúl lemond, s azt tényleg a maga részéről is helyesnek s fentartandónak ismeri el. Ugyan ez év márczius 2-án ünnepélyesen megkezdé működését a Wenckheim-kormány, melyben Tisza Kálmán a belügyminiszterséget vállalta el. Wenckheim még ez év szeptember havában lemondott a miniszterelnökségről s ezt Tisza Kálmánnak engedte át.

Tiz éve, hogy Tisza Kálmán megtagadta elveit, melyekért hét esztendőn át küzdött s ellenzékieskedett; márczius 2-án mulott tiz éve, hogy politikai elvtagadásának megjutalmazása fejében beleült a miniszteri székbe.

Tiz év óta ő az ur Magyarországon. A teljhatalom az ő kezében összpontosult.

Tiz év, nagy idő!

A jóakarat, a nagyhatalom, a tehetség, az igazi államférfiui képesség paradicsommá változtathatnak egy országot ily nagy idő alatt; sokan abban a balga hitben éltek, hogy Magyarország valóban azzá is lesz Tisza Kálmán alatt, — de biz nem lett azzá, csalódtak a könnyen-hivők. A tiz év elég volt arra, hogy kiábránduljanak hitökből. S hogy mégis akadtak emberek a hivatalosak között, kik örömnapot ültek Tisza Kálmán jubileumán, az sem tulajdonitható egyébnek az idők jelénél: hamisan nyilatkozó, mesterkélt közérzület, szolgalelkűség; csapadéka a Tisza-uralom erkölcsi hatásának.

Míg azok odafenn ünnepeltek, a nép nyomorában jajveszékelt.

Bárhova lépjünk, bár merre forduljunk, tüsökre hágunk, — mindenütt sivár kép tárul szemeink elé.

Miért ünnepelték Tiszát?

Talán beváltotta igéretét, hogy megmenti Magyarországot az anyagi bukástól?

Tiz év előtt az anyagi válság előtt álltunk; most tiz év multával fülig benne uszunk. Tiz év előtt még megmenthető volt az ország gazdasága, most tiz év után a kétségbeesés ütötte fel tanyáját. Tiz év előtt még megbirta a nemzet a terheket, ma azonban már roskadozik alatta, minden erőforrása kiapadt.

A Tisza-kormány honmentő politikája abból állott, hogy óriási mérvben növelte az állam kiadásait, a végtelenségig szaporitotta az adók nemeit, de semmivel sem járult a közvagyonosodás előmozditásához.

Hazánk roppant drágán fizeti meg a Tisza-kormány gazdálkodását. Az állami kiadások 1868-ban 147 millióra rugtak, 1876-ban, mikor Tisza kormányra került, 235 milliót tettek ki, a jelen évben 337 millióra növekedtek.

Fizetünk rogyásig s az államadósság mégis egyre nő.

Mi lesz ha majd nem tudunk fizetni?

Maga a kormány konstatálta a gazdasági válságot. A kinek valami eladója van, az kereslet hiányáról panaszkodik, a ki vásárolni akar, az meg azon zúgolódik, hogy nagy a drágaság. E két jelenség együttvéve a legveszélyesebb gazdasági tünemény. Tiz év alatt a végrehajtások száma százezrivel növekedett, a termelők nem értékesíthetnek semmit. A szolid termelő nem jut hitelhez, a szédelgők pedig csalnak.

Az elvtagadás mintha megakarná magát boszulni.

A Tisza-uralom nem épült erkölcsi alapon és mint ilyen csak akként tarthatta fenn magát tiz éven keresztül, hogy a legerőszakosabb hatalmi politikát üzte.

Tisza Kálmán mindig gyanus szinben tüntette fel a nemzetnek a függetlenségre és önállóságra való törekvéseit. Elnyomni igyekezett, üldözte a pártot, mely a függetlenség elveit képviselte; gyanusitotta a korona előtt forradalmi törekvésekkel.

Csak az a vigasztaló, hogy a letünt tiz évet ujabb „Tisza-tizév“ nem követi, nem követheti.

A bálvány ledől, a tömjén füstje eloszlik és velük együtt megsemmisülnek a nemzeti törekvések akadályai.

Országgyülés.

Ma egy hete (szombaton) folytatta a képviselőház a felsőházi javaslat részletes tárgyalását. Három szakaszt tárgyaltak le. Mindössze két lényegtelen módositást fogadtak el, melyeket a kormánypárt részéről ajánlottak.

Héttőn jelentősebb vita csak a felsőház kezdeményezési joga fölött fejlődött ki. Az ellenzék nem akarta, hogy a felsőházban is nyujthasson be törvényjavaslatot. A törvényjavaslat e részében változatlanul hagyatott, Irányi módositása, mely szerint a felsőház tagjainak magyarul kell tudni, elfogadtatott.

Kedden a részletes tárgyalás véget ért. Az általános vita rendkivül érdeklődés mellett indult meg, az utóbbi üléseken már a képviselők és a közönség is csak gyér számmal látogatták a házat.

Szerdán a főrendiházról szóló javaslatot harmadszori felolvasás után is elfogadta a teljes számmal beállitott többség. Az ülés második érdekes tárgya Madarász József interpellácziója volt Trefort miniszterhez, az aradi tanfelügyelő, Varjassy Árpád kineveztetése ügyében. Az interpelláczió a függetlenségi és 48-as pártról többen közbekiáltottak: „Kortes érdekek!“ — mire Trefort idegesen kiáltott vissza: „Önök azok, a kiket ily szempontok vezetnek, nem én!“ . . . Szegény Trefort! . . . Az interpelláczió kiadatott a közokt. miniszternek, a ki arra a választ legközelebb meg fogja adni.

A Piacsek-ügy vége.

Közel két évi meghurczoltatás után végre elégtételt nyert azon férfiu, kinek épitészi firmája alatt a Pécs-Baranyai-Takarékpénztár tulajdonát képező, úgynevezett „Bazár“ épület egy része 1883. évi junius 6-án ledőlt s két ember halálát és többeknek súlyos megsértését okozta. A pécsi kir. törvényszék büntető tanácsa 1884. évi február 9-én tárgyalta ez ügyet s tárgyilagos itélete által, melylyel a szakértők terhelő nyilatkozatai ellenében a tanuk vallomásaiból meritett jobb meggyőződését juttatta érvényre, midőn Piacsek Gyulát a vád alól felmentette, — a pártatlan közönség körében általános megnyugvást idézett elő; a kir. tábla azonban a szakértők nyilatkozatának tulajdonitván nagyobb súlyt: vádlottat a terhére rótt gondatlanság miatt 1 évi fogházra s az épitészi jog gyakorlatának 3 évi felfüggesztésére itélte el. A kir. kuria ezen ellentétes itéletek folytán beható vizsgálat tárgyává tette az ügyet, s mivel a szakértők nyilatkozatai között eltéréseket észlelt, s a védelem által azok ellen felhozott egyéb érveket szintén figyelmére méltatta: az ügy érdemleges elbirálása előtt az elsőfokulag nyilatkozott szakértők ujabb meghallgatását s véleményüknek a budapesti magy. kir. müegyetem által leendő felülvizsgálatát rendelte el.

A helybeli szakértők — névszerint Blum Gyula és Sándor Kálmán állammérnök, Nendvich Sándor városi főmérnök és Körösztös Imre magánépitész urak — a pótkérdésekre adott feleleteikben is fentartván terhelő véleményüket, az ügyiratok mult évi november havában felterjesztettek a müegyetem tanári karához, honnan a felülvéleményezés nehány hét előtt érkezett vissza. A müegyetem szakértői beható fejtegetésük eredményeként határozottan megállapitották, hogy Piacsek Gyulát a kérdéses fal ledőlése tekintetéből legkisebb gondatlanság sem terheli, — minél fogva az elsőfokulag eljárt kir. törvényszék végzésileg beszüntette irányában a további bünvádi eljárást.

S ezzel a Piacsek-ügy véget ért; de miután erről a nagy közönségnek, a mely pedig a kir. tábla marasztaló ítéletéről annak nyilvános kihirdetése alkalmával s a lapok utján is értesült, tudomása nem lehet és igy a legtöbben még ma is azt hihetik, hogy az ügy függőben van: a közönség tájékoztatása és a nevezett épitész rehabilitácziója érdekében időszerünek és méltányosnak tartjuk a müegyetemi tanárok szakértői véleményét közölni. Közérdekü ezen szakértői vélemény azért is, mert abban a tudós tanárok sok olyat mondanak, a miből nemcsak a közönség, hanem a helybeli szakértő urak is, kik oly könnyedén pálczát törtek egyik pályatársuk felett, hasznos tanulságot meritheznek.

A müegyetemi szakértők felülvéleménye a hozzájok intézett egyes kérdések szerint a következő:

1-sö kérdés: *Terheli-e vádlottat hiba vagy gondatlanság az anyag megválasztásában vagy felhasználásában?*

Kédéses anyagok: kő, homok és mészkő.

a) A vizsgálat alá vett kő könnyen munkálható, kagylós (czerithium) mészkő, szilárdságára nézve jobb a Budapesten használt promontori és kőbányainál; alkotásánál, törésénél, a vizhez való viselkedésénél fogva a vakolatkötést jól felveszi, — a vizet könnyen magába veszi a nélkül, hogy nedves állapotban sikamlóssá lenne. Bányanedvesség semmiféle épitési követ nem tesz sikamlóssá. A kő sikamlóssá még akkor sem lesz, ha viznek árnyas helyen hosszabb ideig volt kitéve, mert a rajta képződhető nyálkás növényi részek szárazság vagy az oltott mész hatása alatt tönkre mennek; az általa felvett viz csak a falazat száradására bir befolyással. Másrészt a ragacsban viz mindig van, ezt a kő magába veszi, miáltal a szakértői vélemény szerint a különben száraz kő meginl csak sikamlóssá lenne, azaz ez állitás szerint terméskő vagy vegyes falazatot e kőből emelni nem lehetne; pedig az egyik szakértő pótvéleményében határozottan megjegyzi, miszerint ugyanazon időben, tehát ugyanazon körülmények között Pécsett más több két emeletes ház épült szintén e kőből. Olyan épitési követ pedig nem ismerünk, mely ugyanazon viszonyok között egyik épitési helyen sikamlós, másutt meg hasznavehető. b) A csatolt vakolatban visszamaradt és a külön hivatalból mellékelt homok szokott jó minőségü, érdes. Szakértők a használtat is ilyennek mondják. A vakolatban (habares ragacs) levő mennyiség szükségéről alantabb teszünk említést. c) Miután a használt mészből mellékelve mi sines, el kell fogadnunk szakértők azon vallomását, hogy az jó kiégetett minőségü. Nem járulhatunk a szakértők által felállitott theoriához vonatkozással a vakolatkészitésre, a midőn ugyanis a vakolat jó minőségét első sorban nem a mész jó minőségétől, hanem az általában másodsorba helyezett homokmennyiségtől tételezik fel. Már a megszokott gyakorlat szerint a vakolat-készitő úgy készíti a ragacsot, hogy vesz egy bizonyos mennyiségü meszet és annyi homokot, a mennyit a mész felvesz; vagyis ha a mész kövér, többet, ha a mész sovány, kevesebbet, de nem u. a. mennyiségü bármilyen mészhez egyenlő mennyiségü homokot. Most ha ez az elmélet állana, akkor a lehető legrosszabb mészszel készitett vakolat — az előirt mennyiség vétetvén a mészből — éppen olyan jó lenne, mintha ugyanolyan mennyiségü legkitünőbb mész vétetnék. Vagy a theoria szerint ugyanazon mészből a leghiggitottabb vagy a legvastagabb mészvizet lehetne venni — feltéve, hogy a térfogat egyenlő s az eredmény mégis egy lenne. Pedig mindenki tudja, hogy van mész, mely egy részre négy rész homokot is felvesz és van megint mész, melynek egy részére egy rész homok is sok. A tanuvallomásokból kitetszik, hogy a habares olyan volt, a milyennel dolgozni szokott a munkás. Ha másrészt az mondatik, hogy az nem volt valami kitünő, ez úgy értelmezendő, hogy nem volt nagyon kövér — a közönséges munkás a nagyon kövéret érti kitünőnek, milyennek lennie nem kell, mert ha a mészhez saját külön természete szerint megengedhető homokmennyiség adatik, a nyert habares a czélnak teljesen megfelel. Abból következtetni annak rosszaságára, hogy a lehullott köveken vakolat nem maradt, szintén el nem fogadhatjuk, mert természetes, hogy a még friss vakolat a 12—13 méter magasságból lehullott kövön meg nem maradhat, vagy hogy a szakadás mentén a vakolat morzsás volt, mert a leesuszó nagy faltömeg nemcsak a gyönge vakolatot, hanem magát a követ is összemorzsolja. Az iratokhoz csatolt vakolatban a czélnak megfelelő mészmennyiség volt. Egyébiránt

TÁRCZA.

Tó felett.

(Románcz.)

Fényes estén tóra szállt az
Öreg halász szőke szép leánya;
A tóparti nefelejcsek
Könyes szemmel meredtek utána.
Kis ladikján csak úgy röpült
A csillagos áron . . .
Tündéri kéj! Akárcsak egy
Túlvilági álom!

Fényes estén tóra szállt az
Öreg halász szőke szép leánya.
Menyekzője lenne holnap:
S úri vő vár boldogan reája! —
Nem esett még ily szerencse
Szegény halászlányon;
S elfogja az öreg lelkét
Egy csalóka álom. —

Fényes estén, csöndes estén
Sajka ring a hullámok tükrén:
Öreg halász szőke lánya
Holtan pihen kedvese kebelén.
Halkal jőnek, mint gyászmenet,
A csillagos áron . . .
Óh csak ez is álom volna,
Tünedékeny álom!

Kövesdi.

A kis szürke ember.

(M e s e.)

— Labonlay után: Benedek Aladár. —

Hajdanában, vagy három-négyszáz év előtt, Skaltholtban, Irland szigetén egy öreg paraszt élt, ki épp oly szegény volt eszére, mint vagyonára nézve. A jó ember egyszer templomban volt s szép prédikáczió hallott a szeretetről: „Adjatok, atyámfiai! adjatok — mondá a pap, — az ur százszor annyit ad érte nektek.“ E szavak többször ismételve, eltölték a paraszt fejét s megzavarták csekély velejét. Alig tért haza, neki fogott kertje fái kivágásának, földje felturásának, kövek és fák hurczolásának, mintha palotát akarna épiteni.

— Mit csinálsz, szegény ember? — kérdé az asszony.

— Ne mondj engem szegény embernek, — felelt ünnepélyes hangon a pór, — mi gazdagok vagyunk kedves feleségem, vagy legalább azok leszünk. Két hét mulva elajándékozom a tehenemet.

— Egyetlen jövedelmi forrásunkat! — mond az asszony, hisz akkor meghalunk éhen.

— Ne beszélj balga! — felelt a paraszt, — látszik, hogy nem tudsz deákul, nem érted a pap beszédét. Ha tehenünket odaadom, százat kapunk helyette jutalmul; a tisztelendő ur mondta, ez az evangelium igéje. Ötven tehenet majd ebbe az istállóba helyezek el, melyet most épitek s a másik ötven árán veszek földet, ennek termésével télen-nyáron eltartom a jószágot. Gazdagabbak leszünk a királynál!

S nem törődve nejének sem kéréseivel, sem szemrehányásaival, hozzáfogott istállója épitéséhez, szomszédai nagy bámulatára.

Bevégezve munkáját, kötelet vetett tehene nyakába s azt egyenesen a plébánoshoz hajtotta. A pap éppen két vidéki emberrel beszélt, mikor a paraszt oda ért s rá sem nézett az idegenekre, csak sietett átnyujtani ajándékát. A szeretetnek ez uj neme leginkább meglepte a plébánost. Hosszu beszédet tartott higvelejü juhához, meg akarta neki mutatni, hogy az üdvözitő csak szellemi jutalomról beszélt, de hiába! a paraszt csak ezt ismétlé: A tisztelendő ur mondotta, a tisztelendő ur mondotta! Végre megunva az ily birkával való okoskodást, a plébános ott hagyta őt a faképnél, bement, bezárta az ajtót a paraszt orra előtt, ki szájtátva maradt az utczán, mindig ismételgetve: „A plébános ur mondotta, a plébános ur mondotta!“

Haza kellett hát mennie, de ez nem volt oly könnyü dolog. Tavaszi idő volt, a fagy elolvadozott, a szél szórta a havat. Az ember minden lépésre elcsuszott, a tehén bögött s nem akart menni, eltévesztek az utat s a paraszt attól tartott, hogy életét is elveszti. Zavartan állott meg, átkozva balszerencséjét s nem tudva, mit tegyen az állattal, melyet vonszolni igyekezett. Amint igy szomoruan gondolkoznék, egy férfi lépett hozzá, ki hátán nagy zsákot czipelt s kérdezi, mit akar a tehénnel ily rossz időben?

Midőn a pór elbeszélte baját, amaz felelé:

— Jó tanácsot adok: cserélj velem. Én itt lakom nem messze, add nekem tehenedet, melyet sohasem vezethetsz haza és vedd át tőlem ezt a zsákot, nem nagyon nehéz s ami benne van, mind jó; nem egyébb mint hus és csont.

A csere megtörtént, az idegen elvezette a tehenet haza, a paraszt hátára vette a zsákot, melyet rettenetes nehéznek talált. Végre haza érve, mivelt félt neje szemrehányásaitól és perelésétől, mindjárt elkezdte beszélni, mily veszedelmeket állt ki s ügyes ember létére miképpen cserélte el veszendő tehenét egy zsákkal, mely csupa kincsesel van tele. E szép történet hallatára az asszony is kimutatta foga fehérét; a férj kérte őt, tartsa magának gorombaságait, tegye inkább tüzre legnagyobb fazekát.

— Meglátod, — ugymond, — hogy megköszönöd, a mit hoztam.

Igy szólva, felnyitá a zsákot s ime annak mélyéből egy kis ember ugrott elébe egészen szürkébe öltözve, mint valami egér.

— Jó napot, jó emberek! — mondá kedélyesen, mint valami fejedelem. — Remélem: a helyett, hogy megföznétek, inkább valami étellel szolgáltok nekem. E kis utam nagy étvágyat gerjesztett.

A paraszt összerogyott, mintha menykő csapott volna belé.

— Lám — mond az asszony — tudtam, hogy igy lesz. Ime ujabb bolondságod. De egy férjtől mit is várhatna az ember egyebet, mint bolondságot. Nem elég, hogy elvesztegetted tehenünket, mely élelmünket adta s most, mikor semmink sines, még egy gyomrot hoztál, hogy tápláljuk! Bár maradtál volna a hó alatt zsákoddal és kinceseddel együtt!

Az asszony még most is beszélne, ha a kis szürke ember meg nem érteti vele, hogy a sok beszédtől meg nem telik a fazék, s hogy legokosabb lesz, ha ő most elmegy vadászatra s valami vadat kerit.

El is ment ama sötét éjszaka, szélben, hóban s midőn rövid idő mulva visszatért, egy nagy ménkő birkát hozott magával.

— Fogjátok — ugymond — öljétek meg s ne haljunk meg éhen.

A két öreg ferdén nézett a kis emberre és szákmányára. E talált s mintegy a felhőkből potyant jószágon messziről érzett a lopott szag. De mikor a gyomor beszél, akkor jó éjszakát lelkiismeret. Akár törvényesen, akár nem, a birkát elterempették, elköltötték, csak böre csontjai maradtak meg.

E naptól fogva bőség uralkodott a paraszt házában. Egyik birka a másikat követte s a jó öreg még inkább növekedve hiszékenységében, azt kérdé magától: nem nyert-e a cserével, midőn a várt száz tehén helyett az ég oly gondviselőt küldött neki, mint a szürke ember.

Azonban minden botnak két vége van. Mig a birkák szaporodtak az öreg házában, azóta szemlátomást fogytak a környéken legelésző királyi nyájban. Az öreg bojtár nagyon nyugtalan volt s tudatta a királylyal, hogy egy idő óta, bár mennyire őrködik is, a nyáj legszebb darabjai egymásután eltünedeznek. Bizonyosan valami ügyes tolvaj telepedett meg a szomszédban. Nem sok időbe került s megtudták, hogy öregünk gunyhójában valami jövevény tartózkodik, a ki csak ugy csöppent oda, senki sem tudja honnan s a kit senki sem ismer. A király azonnal megparancsolta, hogy hozzá kisérjék az idegent. A kis szürke ember minden vonakodás nélkül megjelent; de gazdája s ennek neje némi félelmet kezdtek érezni, azt gondolva, hogy majd egy akasztófára kerülnek az orgazdák is a tolvajjal.

Mikor a kis szürke ember megjelent a király előtt, ez azt kérdé töle: Ha nem értesült-e arról, hogy a királyi nyájból több kövér ürü elloptak?

— Igen, felség! — felelé a kis ember, — én loptam el.

— És mi joggal! — kérdé a fejedelem.

— Felség, — felelé a kis ember, — azért vittem el, mert egy öreg embert és

falazásnál olyan rendkivüli jelentőség a vakolatnak friss állapotban nem is tulajdonittatik, mint ez a jelen alkalommal történt: mert a falkötés a födolog, Innen van, hogy számitásokban az anyag minőség mellett helyes falkötést tételezvén fel, a vakolat tekintetbe nem jő méltán, mert az a hig anyag, mely csekély erőmüvi hatásnak enged, figyelembe csak megszáradása illetve kötése után jöhet. E kötés a falazatok nem nagy vastagságánál 2—10 év alatt következik be. Miután mind a használt anyagok minősége úgy a használtaknak keverése ellen mi sem hozható fel és mert tanu-vallomásokból kidertül, miszerint ezek felhasználásánál szabályellenességek vádlott tudtával s akaratával elő nem fordultak, önkényt elesik az is, hogy vádlott az anyagok megválasztása vagy felhasználása körül hibával vagy gondatlansággal terhelhető volna.

2-ik kérdés: *Terheli-e vádlottat hiba vagy gondatlanság az épités teljesitése vagy felügyelete körül?*

A gyakorlat megengedi, hogy u. a. vállalkozó egy időben több épitkezés foganatositását vállalhassa el, ez által levétetik vállalkozóról a közvetlen személyes felügyelet lehetősége; ezt több helyen egyszerre úgy sem gyakorolhatná. Ha ezt az usus megengedi, teljes lehetetlen, hogy a vállalkozó minden egyes munkást ellenőrizhessen, úgy mestermunkájának jóságáról meggyőződhessék annál kevésbé, mert az egyik réteg a másikat láthatatlanul eltakarja. — A munkások ellenőrizése, a munka tényleges gondozása a megbizott pallér kötelessége, ennek hivatása a munka és munkások elosztása, a munka s munkások folytonos szemmel tartása. Elosztja az ügyesebbeket a fontosabb pontokra, közéjük megint a kevésbé ügyeseket, úgy hogy amazok ezeket vezessék és egyuttal ellenőrizzék, mert e nélkül a csak erre rendelt pallér sem volna képes megfelelni. Még ekkor is megesik, hogy egyik vagy másik nem a legjobban dolgozik. Ha hiba történt a falazás körül, hibás abban az, ki a hibát elkövette, vagy a ki a köteles ellenőrizést jól nem vitte, sőt a helyett, hogy a jó munkát kivánja, annak mértékletlen gyorsitását jutalom igérése mellett felcsigázta. — Az idő, mely alatt az épitkezés foganatosittatott, a gyakorlat által megengedhető még azon kérdéses helyen is, hol a baj megesett, annál is inkább, mert vádlott beállithatott volna annyi munkást is, a mennyi kellett volna arra, hogy az egész épület ép annyi idő alatt, az alapoktól a tetőig felépülhessen a nélkül, hogy az az idő az usus által, vagy szerkezeti okokból megengedhető ne lett volna. A midőn bebizonyult a tanuvallomásokból, hogy vádlott tőle telhetőleg rajta volt, miszerint a mestermunka jó legyen, mert külön megbizottjai mellett a lehetőségig személyesen ellenőrizte: igy az usus által követelteknek teljesen eleget tett; a midőn az épités megfelelő időben folyt le, vádlottat az épitésnek mikénti és a megkivántató időtartam alatti teljesitése körül hibával vagy gondatlansággal terhelni nem lehet.

3-ik kérdés: *Terheli-e hiba vagy gondatlanság vádlottat az épités teljesitése vagy felügyelete körül?*

Ha vádlott a munkamenettel is foglalkozott, ez csak előnyére emlithető fel, mert az általános usus szerint ezzel foglalkozni a pallérnak a kötelessége. A munkamenet különben nem kifogásolható. — A mi a felügyeletet illeti: a munkavezetésre s felügyeletére nem egy, hanem két pallért állitott be, pedig ily kis terjedelmü munkánál általában egyet alkalmazni is elegendő, a szokás nem kiván többet. Egyikök csupán a munka közvetlen felügyeletével volt megbizva, a másik az átvételeket és egyéb ügyeket intézte el, főnmaradó idejét szintén a felügyeletre forditván, holott ha a szokás szerint egy személy alkalmaztatik, e körülbelül 3-ad résznyi felügyelet sem volna kifogásolható. — Vádlott a tanuvallomások szerint naponkint 4—6-szor is megjelent az épités helyén, ellenőrizvén pallérjait és külön — meg nem elégedvén ezek referálásával — a munkások mellett az állványokon, mint egyebütt is megfordult. — Budapesten a helyi szokás szerint, alig akad vállalkozó, ki naponkint egyszernél többször jelenne meg, akkor is megelégszik pallérjának referálásával. Teljesités, úgy felügyelet körül tehát vádlotti hiba vagy gondatlansággal szintén nem terhelhető.

4-ik kérdés: *A bedőlés előtt felismerhető lett volna-e a veszély?*

Egészen uj falazatoknál — grünes mauerwerk — legyen kivitele akármilyen, a bekövetkezhető veszélyt csakis az veheti észre — ha már egyáltalán észrevehető — a ki a közvetlen felügyeletet viszi; mert a veszély bekövetkezése vagy minden előzetes jelenség nélkül hirtelen történik, vagy ha mutatkoznak jelenségei, azok rendkivül csekélyek és olyan tulajdonságuak, hogy csak azok vehetik esetleg észre, kik mindig a munka mellett vannak, sőt még inkább, kik a falazást tényleg eszközlik.

5-ik pont: *Felülvéleményezés:* Vonatkozással a szakértők véleményeire, megjegyezhetjük a következőket: Röviden ebben állapitják meg a bedülés okait:

A kő sikamlós, a malter rosz, a falazás gyors, a falazás hiányos, közreműködik az esőzés nagy mérvben. Felhoznak okokat, melyek közül egyetlenegy fogadható el részben alapul, a többi pedig csodálatosan naiv és daczára, hogy úgyszólván a katasztrófánál jelen vannak, a baj lefolyását megmagyarázni gyöngék, olyképen vezetve azt le, mint tenni szokta a laikus. „A kő sikamlós"; ez állitás tarthatatlanságát a föntiekben láttuk, — azért még csak arra reflektálunk, hogy oly épitési kő nincs, mely u. a. körülmények között és időben egyik helyen sikamlóssá legyen, a másikon meg nem. — A „malter" friss állapotban — terméskő és vegyes falazatoknál — ágyazó rétegül szolgál, egyébként pedig friss állapotban semmi esetben sem lesz olyan tulajdonságu mint az enyv, hogy azonnal kössön, sem a kőhöz szegezve nines, hogy ha az lehull rajta megmaradjon. Szakértők tévedésben vannak az iránt, mikor lesz a vakolat oly tulajdonságu, milyennek szerintök friss állapotban kell lennie. Ép oly téves azon állitás, mely azt mondja, hogy vegyes falazatoknál a vastag vakolat-réteg hiba; hiszen ilynemü falnál az okvetlenül előforduló egyenetlenségek közvetitésére ez elengedhetlenül megkivántatik. „A falazás gyors" annyiban, hogy nem váratott meg mig az alantabb levő falrész megülepedett, megrokkant?" szintén téves felfogás! Mert az ülepedés nem 8—14 nap mulva, hanem $^1/_2$—1 év alatt éri el azon határt, mit szakértő 8—14 nap alatt vél bekövetkezhetni. Hogy ez tulajdonkép számba menynyire jöhet, erre nézve felemlitjük, hogy Budapesten nagyterjedelmü épületeket 8—10 hét alatt 4 emeletre is felépitenek, — hol akkor elkerülhetetlen, hogy a negyedik emeletig ne egy huzamban dolgozzanak a falazatokon. — Hogy „hiányos volt a falazás," — abból következtetni, mert kivülről látszott vagy nem látszott a kötés olyannak, mint faragott kőfalnál szokott lenni: elhibázott állitás, amennyiben a kivülről kötőnek látszó kő futó lehet, mert nem nagy a falba nyuló része és forditva a futónak látszó kő kötő, mert a falba nyuló része is nagy lehet. Terméskő és vegyes falazatoknál u. i. nem előre rajzban és méretekben meghatározott kövekkel dolgozunk s igy az ily falnak külső szinből való megitélése eltévesztett! Hogy a kő nem volt jól megmunkálva: a lehullott, úgy a föntmaradt kőből másként kell megitélni, mint történt. Terméskő és vegyes falazatoknál elég az alsó és homloklapot sikfelületüvé megmunkálni. Nagyobb daraboknál a megdolgozott lapon kisebb behorpadások jelentőség nélküliek, mert ezeket kitölti a malter, kerülendő csak a kiálló domború rész. A kövek egyes hiányait vastag vakolatba rakott tégla és kődarabokkal egyenlitik ki (ausschiefern, auszwicken). — Hogy a „tartósabb nagyobb esőzések" mely épületi részekre birnak csakugyan káros befolyással, szintén nem tudják megkülönböztetni. Árthat a tartós és nagy esőzés a friss boltozatoknak, ha tető nélkül áll az épület, de nem a falaknak. A midőn u. is utóbbiaknál vagy csak a legfelső kis felületre esik az eső, oly kevés a rá hullott viz, hogy alig áztat át egy réteget, akkor sem veszélyesen; ha pedig oldalt esik rája akármilyen mennyiségben a függélyes lapon még kevesebb veszélylyel még kevesebbet fog átáztatni. — Csakis azt fogadjuk el, mert ezt konstatálták, hogy a mester munkában hibák fordultak elő. Milyenek volt élére állitott tégla, lehetett élére állitott kő, volt vakolattal kitöltött üreg, sőt lehetett egészen üresen álló üreg is a falazatban. Azonban mégis föltéve, hogy a hiányok nem közvetlenül egymás fölött fordultak elő, vagy tulságos nagy számban nincsenek, ily terjedelmü tömör falban veszedelmessé nem válhatnak. — Tény az, hogy rövid 6 mtr. hosszu falon 3 irányban kétszeres állvány, ezeken szokatlanul sok kőmüves és napszámos, sőt az épitéshez ugyan elegendő, de súlyt tekintve sok épitő anyag volt. A személyzet mozgott, sőt a napszámosok az anyag hordásában és lerakásában szokás szerint óvatosan el nem jártak, ez által erős mozgó terhelés fejlett ki, melynek nagyságára az állványok emeltyüszerüleg is közrehatván, a még friss falazatot, megmozgatták. Csak is e két ok közös együttmüködése lehetett a veszedelem oka, mert az állványok és terhelés által előidézett mozgás egy magában még nem idézi elő a fal ledülését, valamint a tömör falazatban imitt-amott előforduló hiba nem elégséges a baj előidézésére.

Minthogy tehát a ledüléshez egymagában egyik ok sem volt elégséges, hanem azoknak és esetleg hasonló egyebeknek, vádlott által nem gondolható, sőt nem is sejthető együttható idézte elő a szerencsétlenséget, véleményünk oda vág, hogy vádlott e tekintetben hibával vagy gondatlansággal nem terhelhető.

Budapesten, 1884. decz. 28-án. Schnédár János s. k. középitészet r. ny. tanára. Steindl Imre s. k. müegyetemi r. ny. tanár. Hauszmann s. k. müegyetemi ny. r. tanár.

Törvényszéki csarnok.

Előadott bünt. ügyek:

Mart. 9. Bors György ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt. Özv. öreg Ábrahám Andrásné ellen hamis esküvés miatt. Mart. 11. Mádlits József és társai ellen megfertőztetés, illetőleg abbani részesség miatt. Beck Flórián ellen lopás büntettének kisérlete miatt. Mart 13. Istuch Lajos és társai ellen lopás, illetőleg orgazdaság miatt. Stella József ellen lopás miatt. Kolompár Mihály és társai ellen lopás, illetőleg orgazdaság miatt. Mart. 14. Molnár Jánosné szül. Siptár Gizella ellen vétkes bukás miatt. Miksa József ellen okirat hamisitás miatt.

Különfélék.

— **Uj kanonok.** Őszinte örömmel veszszük a hirt, hogy boldogult dr. Pollák János elhunyta által üresedésbe jött kanonoki állást: dr. Lechner János ez. kanonok fogja elnyerni. Az uj kanonok egyházmegyénk egyik legkiválóbb tehetségü, s áldott jó lelkületü férfia. A theologiának több év óta lankadatlan tevékenységü tudós tanára. Tiszteli, szereti mindenki, s viszont ő is a legbensőbb felebaráti szeretet melegével áraszt el mindenkit. Lelkünk mélyéből meg vagyunk győződve, hogy a közvéleménynek, egyházmegyénk örömének adunk kifejezést, midőn előre is — üdvözöljük!

— **Ritka vendég.** Rózinger Ignácz volt pécsi, jelenleg bihácsi ügyvéd egy tez-es, bő-bugyogós mohamedán földesurral érkezett városunkba. Érdekesnek tartjuk elmondani, hogy a ritka vendég Hassán bég Biscsevics hires felkelő fia: Dervis bég Biscsevics. Vendégünk atyja az okupáczió alatt Bihácsot védelmezte s elkeseredett elszántsággal harczolt csapataink ellen. Elfogatván Zách tábornok által főbelövetett. Dervis bég Biscsevics menekült. A harcz lecsendesültvén, visszatért. Pár év mulva a kiüzött spanyol zsidók is visszakerültek s kérték a Biscsevics-család örököseit, azon összegek visszafizetésére, melyet a felkelés szitására s költségeire kölcsönöztek. Dervis bég Biscsevics kiegyezett s mintegy 20,000 frtot érő birtokát átadta a hitelezőknek. Ezen törvényelle nes átadást megsemmisitendő, az özvegy k. k. fiai érdekében pert inditott. Képviselte Rózinger Ignácz. A bihácsi törvényszéknél elveszett a per, azonban a szerajevói főtörvényszék megváltoztatta a bihácsi trvszék. végzését s megsemmisitette a kötött adás-vételt és igy a Biscsevics-család visszanyerte birtokát.

— **Kamara-hangverseny.** A pécsi zeneegylet f. hó 1-én (vasárnap) délután saját helyiségében hangversenyt adott, mely a böjti saison első fecskéje volt. Szép számu, nagyobbára hölgy közönség töltő meg a termet, több jeles zenészt és műkritikust is láttunk a sorok között, miből az látszik, hogy a várakozás meglehetősen nagy volt — azonban, fájdalom, az eredmény ép az ellenkezőt nyujtotta. A műsorozat is bizonyos egyhangusággal volt összeállitva, semmi változatosság, semmi megkapó. Egyedül a Mozart-féle négyes (op. 4. Es. dur) tett némi hatást, annak is csak a 2-dik és 4-ik száma. A többi száraz iskolamunka volt, üres, hangtalan hegedükön, recsegő, örökösen „gixert" adó szárnykürtön stb. Kivételt képez Löhr Vilmos szép magán játéka a 2-ik szám andantéjában, abban volt jó csomó érzés, hanem abból meg sokat levont Zoller zongora kisérete. Általában szólva, az első hangverseny nem elégitette ki várakozásunkat s csak a jövő jobb reményében hagyjuk taglalás nélkül az egyes vastagabb hibákat melyeket előadók maguk is érezve, jövőre bizonyára kerülni fognak.

— **Üzérkedés a mi tárczaczikkünkkel.** A karácsonyi számunkban „Ametiszt ibolyák" czim alatt érdekes kis tárczaczikket közöltünk, melyben az foglaltatik, hogy egy nős férfi ékszert akart venni — nem a nejének, hanem — egy ballerinának, de drágálta az árát s ezt a szép szinésznő megtudva, titokban kifizette a fölösleget az ékszerésznek azon kijelentéssel, hogy csak adja oda az ő imádójának annyiért, a mennyit igért érte. A férfi el is jön, meg is veszi, de útközben meggondolja magát s nem a szép táncosnőnek, hanem feleségének adja oda s igy a ballerina fölsült az előre kifizetett pénzével. — Nos hát ezzel a mi tárczaczikkünkkel éltek vissza. Nem úgy, mint a mi laptársunk panaszkodik örökösen, hogy ez meg az a lap átveszi czikkeit megnevezés nélkül; mert ennél ezifrább is történt meg velünk ugyanesak az emlitett tárczával, hogy valaki, bizonyosan szórakozottságból ugyanezt leirva szépen elküldte hozzánk eredeti gyanánt. Nem ez a hiba, hanem az, hogy az ott leirt kalandot most ráfogja a pletyka világ városunk egyik köztiszteletben álló gazdag magánzójára, ki ugyan sokat áldoz a szinművészetre, de attól mégis távol áll, már előrehajlott kora miatt is, hogy ilyen gyanusitásoknak legyen kitéve, mintha ő szintársulatunk egyik nagyrabecsült tagjával efféle kalandokba elegyednék. Ez sértés úgy a pletykába vett uri emberre és szinésznőre nézve, valamint sértés mi reánk nézve is, mert czikkeinket más lapba átvenni közlés végett igen, de aljas utczai pletykára fölhasználni már még sem engedhetjük meg!

— **Az „Agglegény-egylet."** A „Mátyás király"-ban étkező asztaltársaságból alakult „Agglegény-egylet" ma egy hete kitünően sikerült társasvacsorával egybekötött táncestélyt rendezett a nőegyleti gyermekkerthelyiségben. A társasvacsora éjfél előtti 11 órakor kezdődött. Szakács Károly p. ü. fogalmazó a vacsora végén a jelenlevőket — a résztvevő családokra mondott, rimekbe szedett és éleztől sziporkázó felköszöntővel lepte meg. Jelen voltak: Bartossághi Imréné, Dévényi Béláné, Gallovits Elvira, Hermann Jolánka, Jasek Irma (Himesháza), Kereky Mihályné, Kisstaludy Imréné, Koharitsné (Siklós), Koszér Jánosné Bauer Zsellával, Koszits Riza, Kocs Dénesné, Kronesz Ferenczné, Kösesön Kálmánné, Krupiczer Gizella, Littke Mariska, Kamilla és Zseni, Lukrits Etelka, Paulovits Aurelia, Repics Gizuska, Seh Károlyné, Simon Mariska és Emmuska, Veszely Vilma, Véseyné Picha Irma és Tallián Zsenikével, Visy Pépsa. A poéta minden egyes fent elősorolt család- úgy családtagokra mondott egy-egy, sokszor épen találó megjegyzésekkel fűszerezett versszakot. A táncz a szó teljes értelmében kivilágos kivirradtig tartott, a légszeszlángok eloltása után a nap sugarai mellett is még folyton tartott a csárdás; s csakis $^1/_2$8 órakor volt vége a jelenlevőkre nézve valóban emlékezetes táncestélynek. A rendezők piros kokárda közepén ülő nefelejcsekkel telt kis aranyozott kosarat viseltek jelvényül.

— **Hymen.** Igalics Radivoj, megyei közgyám, szabadságolt állományu honvéd gyalogsági hadnagy, jegyet váltott Hermann Jolán kisasszonynyal, — Hermann Vincze polgártársunk kedves leányával. — Székely (Szeykora) Róbert, vasuti mérnök, eljegyezte Gaál Dóra kisasszonyt Aradról. — Dr. Fürst Győző, köz- és váltóügyvéd, eljegyezte Zirner Mariska kisasszonyt, Zirner Mór helybeli jómódu ékszerész kedves leányát. — Boldogság koszorúzza szerelmi frigyüket!

— **Kórházunk beteg-forgalma.** A napokban kaptuk meg a városi közkórház 1864-ik évi betegforgalmának kimutatását melyből a következőket közöljük: felvétetett az 1884-ik évben 973 férfi, 603 nő, összesen 1576 egyén; ehhez számitva az 1883. évről visszamaradt 84 férfi, 66 nő, összesen 150 egyén; 1884. év folyama alatt összesen ápoltatott 1057 férfi és 669 nő, összesen 1726 egyén. Ezek közül gyógyult 754 férfi, 475 nő, javult 129 férfi, 68 nő, gyógyulatlanul távozott 10 férfi, 9 nő, meghalt 93 férfi, 53 nő, továbbá ápolás alatt maradt 71 férfi, 64 nő. Haldokló állapotban felvétetett 10 férfi, 7 nő. Gyógyult a fentebbiek szerint — a haldokló állapotban felvetteket, miután gyógykezelésben már nem részesülhettek — nem számitva, az ápoltak 71.9, javult 11.5, gyógyulatlanul távozott 1.1 és meghalt 8.4 százalék. Az egyes kórfajokat tekintve volt az ápoltak közt: belgyógyászati 510 férfi, 168 nő; sebészeti 277 férfi 184 nő; szemészeti 31 férfi, 12 nő; szülészeti 35 nő, bujakóros 239 férfi, 270 nő; — az utóbbi számok megdöbbentők. A halált előidézte 33 esetben gümőkór, 21 esetben aggkór. 12 e. Brigthkór, 11 e. rák, 7 e. tüdőlégdag, 7 e. tüdőlob, 6. e. hagymáz, 6 e. szivbaj, 4 e. gutaütés 3 e. agyhártyalob, 3 e. tüdővizenyő, 3 e. májszemcsésedés, 3 e. vele született gyengeség, 3 e. veselob, 2 e. hörghurut, 3 e. bélhurut, 3 e. genyvérüség, 2 e. evvérüség, egy-egy esetben takonykór, pokolvar, rezgőrj, váltóláz, derme, gerinczagyhüdés, genymell, légmell, gyomorhurut, üszkös hashártyalob, májlob, méh körüli lob, szivbellob, villanymérgezés.

— **Bucsú-föllépés.** Aradi Emilia, szintársulatunk szeretetre méltó kedves kis divája, kit a közönség mindenkor kiváló örömmel látott a szinpadon, ki mindenkor, minden szerepében kitünő volt s kivivta a nézők osztatlan tetszését: esütörtökön lépett fel utoljára, s e fényesen sikerült szereplésével visszavonult a szini pályáról. Bucsú-fellépése valóságos ünnepély volt. A közönség szorongásig megtöltötte a házat. A pénztár ostromnak volt kitéve, úgy annyira, hogy rendőri közbejárással lehetett csak a rendet fenntartani. Aradi Emiliát a közönség megjelenésekor frenetikus tapssal s gazdag ajándékkal tüntette ki. Kapott gyönyörü nagy babérkoszorút, diszes virágcsokrokat, ékszert stb. Fogadja a kedves kis művésznő részünkről is a szivélyes bucsú-üdvözletet.

— **Szinházi műsor.** Ma szombaton kerül szinre Offenbach közkedvességü operettje: „Szép Heléna." — Holnap, vasárnap, adatik: „Czifra Juczi" eredeti népdráma, 3 fölvonásban, általános közkivánatra, itt másodszor. — Hétfőn, ez idényben utoljára adatik: „Vasgyáros" franczia dráma. — Kedden, Báthori Ilon jutalomjátékára: „Szövetségesek" szellemdús franczia vigjáték kerül szinre. — Előkészületek tétetnek: Berczik „Protekczió" cz. uj vigjátékára és Gerő „Vadgalamb" cz uj népszinművére.

— **Rossz az ut.** A Zsolnay-féle gyár összes személyzetének kivánalmára, mintegy 200 aláirással kérvény nyujtatott be a tanácshoz, az iránt, hogy a felső-vámház-utcza, s a környékbeli utczák oly rosszak s piszkosak, hogy a közlekedés csaknem lehetetlen rajtuk, a miért is okvetlenül kell, hogy ez utczák, tekintettel a nagy forgalomra, haladéktalanul megjavittassanak.

— **A pécsi jótékony nőegylet** számadása 1884. évről, a választmány részéről kiküldött bizottság által, e hó 5-én megvizsgáltatván, az minden tételében helyesnek találtatott, mi a pénztárnoknak lelkiismeretes pontosságáról tanuskodik. A bevétel, a gyermekkerti gyüjtésekkel együtt tesz: 4837 frt 71 krt, a kiadás pedig: 4573 frt 63 kr., miben a gyermekkerti kiadások is benfoglalvák. Az egylet vagyona 1884. év végéig: 10,600 frtot tesz, mely összeg a pécsi takarékpénztárban van elhelyezve. Ezen felül Schapringer Matild hagyománya 200 frt. — Habár ekként, rövid fennállása óta szép tőkét takaritott meg az egylet, miért a buzgólkodó tagok méltán dicséretet érdemelnek; de ezen kedvező körülmény korán sem ad jogot: a tőkének megcsonkitására, a mit némelyek mégis tenni akarnak, a mennyiben szándékuk van a szegényházra 2000 frtot adományozni és e szándék annyira komoly, hogy annak megvalósitásáért a kortesség ösvényére is léptek. Reméljük azonban, hogy ezen alapszabályokba ütköző szándék érvényesitésének a közgyülés ellen fog mondani. Am járuljon a szegények házához adománynyal a nőegylet is, helyén van, de a törzstőkét ne bántsa, van más mód is szép adománynyal (de nem oly nagy összeggel) járulni ama üdvös czélhoz.

— **A boliivközre** felhivjuk a rendőrség figyelmét. Intézkedjék e helynek tisztán tartásáról, melynek undoritó rondasága miatt már alig lehet járni. — Az intézkedés annál inkább szükséges, mert a rondituk leginkább nappal történnek az ott és a főutczán járó közönség szeme láttára és meg botránkoztatására.

— **Több oldalról panaszolják,** hogy a szinházban, az üresen maradt támlás- és zártszékeket mindenféle gyerekek és ezen helyekre éppen nem való személyek foglalják el, kik lármáikkal és illetlen viseletükkel a fizető közönséget nem kevésbé boszantják. Nem látja mindezt a szinigazgató páholyából? Vagy tán látni sem akarja, hogy intézkedjék? Pedig jó lenne az ő körébe tartozó ezen ügyet a rendőrség nélkül rendezni.

— **Megerősitett halálos itélet.** A pécsi kir. törvényszék által Dakos Sándor és Borsos István gyilkosság elkövetése miatt kötél általi halálra itéltettek, mely itéletet a kir. tábla, ujabban pedig a kir. kuria is megerősitette.

— **Halálozások.** Leja Istvánné, szül. Filinger Teréz m. hó 28-án reggeli 4 órakor hunyt el gyermek-ágyban, élete 19-ik évében. A boldogultnak hült tetemei f. hó 1-én tétettek örök nyugalomra. — Ifj. Némethy Józsefet f. hó 5-én súlyos veszteség érte, szeretett kedves neje élete 30-ik, házassága 8-ik évében jobb létre szenderült. Hült tetemei ma (7-én) tétetnek örök nyugalomra. — Szendergő poraikat béke lebegje körül!

— **Tudomásul.** Budapest város tanácsa határozata folytán, a kiállitás tartama alatt,

---

asszonyt éhezni láttam, mig felséged bőségben uszik és jövedelmeinek tizedrészét sem képes elkölteni. Igazságos dolognak véltem, hogy e szegény emberek inkább felséged fölöslegéből tartsák fönn élettüket, semhogy éhen vesszenek, mialatt felséged nem tud mit csinálni fölöslegével.

A király elámult ennyi vakmerőségen, azután oly képpel nézett a kis emberre, melyből semmi jó sem nézett ki s igy szólt:

— E szerint, amint látom, neked főképességed a lopás.

A kis ember gögös szerénységgel hajtá meg magát.

— Jól van, — mond a király, — megérdemlenéd ugyan az akasztófát, de megkegyelmezek, az alatt a föltétel alatt, ha holnap ilyen időre ellopod pásztoraimtól fekete bikámat, melyet különösen fogok őriztetni.

— Felség, — mond a kis ember, — amit parancsolsz az lehetetlen: mikép kivánhatod, hogy ily vigyázaton kifogjak?

— Ha meg nem teszed, — szólt a király, — függni fogsz.

S egy mozdulattal elutasitá a kis szürke tolvajt, kinek mindig ez csengett fülében: függni, függni, függni fogsz!

A kis szürke ember visszatért a kunyhóba, a hol gyöngéden fogadta őt az öreg és felesége. De nem szólt nekik egyebet, csak azt, hogy egy kötélre van szüksége s hogy holnap már virradóra eltávozik. Odaadták neki tehenök régi kötelét, aztán lefeküdtek s szép csöndesen elaludtak.

Alig virradt, a kis szürke utra kelt kötelével. Kiment az erdőre azon az uton, melyen a király pásztorainak el kellett haladniok s egy nagy tölgyet kiválasztott s annak egy vastag ágára felkötè magát ugy, hogy az arramenők előtt szembe kellett tünnie. De volt rá gondja, hogy a kötél agyon ne szoritsa.

Nemsokára arra ment két pásztor, kisérvén a fekete bikát.

— Ah, — mond az egyik, — az a kópé megkapta jutalmát. Most legalább nem lopta el kötelét. Isten veled; gézenguz! te ugyan nem fogod ellopni a király bikáját.

Amint a pásztorok eltüntek a kis szürke leszállott a fáról, rézsut a pásztorok elé került s ujólag felakasztá magát egy tölgyfára az uttélen. Képzelhetjük mennyire meglepte ismét a király pásztorait!

— Mi ez?, — mond az egyik; — káprázik a szemem? Ez ugyanaz az akasztott ember, kit amott láttunk!

— De bolond vagy! — mond a másik, — hogy gondolhatod, hogy ugyanegy ember egyszerre két helyen legyen felakasztva? Egy másik tolvaj ez, egyéb semmi.

— Mondom, hogy ugyanaz, — felelé az első; — ismerem ruháját s arczvonásait.

— Én pedig, — felel a másik, aki nyakas legény volt, — fogadok veled, hogy ez itt, egy másik.

Amaz elfogadta a fogadást, a két pásztor oda köté a bikát a fához és visszasiettek az előbbi tölgyhöz. De mig ők oda mentek, a kis szürke ember leugrott bitójáról s a bikát szép lassan elvezette az öreg paraszt hajlékába. Nagy volt az öröm a házban, bekötötték az istállóba s már eladásáról álmodoztak.

(Folytatása következik.)

több iskolaépület olcsó lakásokul lesz bebutorozva. A kiállitási olcsó lakások használatára csak az van jogositva, ki arra a szabályszerü dij (35 kr.) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalványtulajdonos az utalványán megjelölt teremben, egy szalma-matraczczal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönynyel elkülönitett vaságynak, továbbá széknek, felső poleznak, ruhafogasnak, mozsdó és ivókészletnek és törülköző használatára van jogositva. Minden épületben külön női termek állanak rendelkezésre. Ruha és lábbeli tisztitásért külön 5 kr. dij fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelősségére, a ruhatárban tétetnek el. A termek és ágynemüek tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak, vagy külön termek 8—12 személyre már előre rendelhetők a fővárosi központi lakás irodában, IV. ker. Kötő-utcza, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kivánt napokra szóló utalvány posta utján megküldetik. Ily rendelményhez egy 5 krajczáros postabélyeg csatolandó. Egyletek, társulatok és tömeges látogatók részére előleges bejelentésnél ezer ágy áll rendelkezésre.

— **Égő leány.** Duna-szekcsői levelezőnk irja: Golobics Örzse este varrogatván, lámpásából a petroleum kiégett. Kérte anyját hozza az üveget, hogy ujra megtölthesse. A lámpacsavar mellett égett egy kis piszok, mitől a már megtöltött lámpában levő petroleum meggyuladt, a a lámpa egyszerre szétrobbant és a leány egy pillanat alatt lángba borult. Atyja segitségére ment és sikerült is nagy nehezen a leányról a tüzet eloltani, de ő is nagy égési sebeket kapott. A 16 éves leány iszonyu kinok közt fekszik, karjain, mintegy literes üveg nagyságu sárga hólyagok vannak, nyakán egy 13 cm. hosszu nyitott seb, melle és gyomra az égéstől iszonyu szineket öltött. Állapota nagyon aggasztó.

— **Éjjeli megtámadás.** Mult vasárnap és hétfő közti éjjel — irja a „Mohács és Vidéke“ — Krajczár József néhány társával egy kocsmából kijövén, az utczán két ismeretlen egyén által megtámadtattak. De a megtámadottak többen levén, megtámadóikat futásra kényszeritették. Egy épen a helyszinén levő csendőr azonban a futókat üldözőbe vette és közülök egyet elfogott, mig társának sikerült megszökni. Az elfogott a kir. járásbiróságnak átadatván, a teljesitett visgálatból kiderült, hogy Herkovics Miksának hivják és foglalkozás nélküli csavargó. Társáról azt állitja, hogy nem ismeri. A járásbiróság őt 8 napi fogházra itélte, melynek kiállása után illetőségi helyére fog tolonczoltatni.

— **Csillagok járása.** Márczius hónap bővelkedik a különböző csillagászati tüneményekben. Már a legközelebbi napokban látható lesz az Enke-üstökös, 16-án napfogyatkozás lesz, melyet azonban mi európaiak nem fogunk látni. 30-án a holdban fog beállani nálunk is látható részleges fogyatkozás. A holdban, mely a mult hónap folytán csak három változást mutatott, most öt változás lesz. Holdtölte 1-én 5 óra 10 p. reggel, utolsó negyed 8-án 8 óra 10 perczkor este, ujhold 16-án 6 óra 33 perczkor este s ismét holdtölte 30-án 5 óra 56 perczkor este. Hold földtávolban van 9-én este 10 órakor. Bolygók járása a következő: A hónap elején este 9 órakor Jupiter délnyugatra 43 fok magasságban áll a láthatár fölött s Saturnus délnyugatra 53 foknyi magasságban. A hónap vége felé Jupiter délkeletre 53 fok magasságban s Saturnus nyugatra 37 fok magasságban látható. Mercur 5-én csak fél órával előbb kel a napnál, azért nem is vehető észre az egész hónapon át, 28-án délelőtt 10 órakor napközelben van s 23-án este 8 órakor emelkedő pályacsomójában. — A nap 20-án délelőtt 11 óra 41 perczkor lép a kos jegyébe s ekkor kezdődik a csillagászati tavasz. A közönséges életben 19-dikétől szokás a tavaszt számitani.

— **Verhovay-ügy.** A budapesti I. foku törvényszék hétfőn délután hirdette ki az ismert Verhovay-féle ügyben hozott itéletét, mely szerint Verhovay Gyula elmarasztaltatott a btk. 358. §-a, továbbá az 1848. évi XVIII. t. cz. 31. és a btk. 96. §-a alapján összbüntetésképen egy és félévi börtönbüntetésben, és a btk. 92. §-ban körülirt czélokra 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő 50 frt pénzbüntetésre, nemkülönben szabadságvesztés büntetésének kiállásától számitandó öt évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felfüggesztésére. Verhovay Lajos pedig a btk. 358. §-a alapján tizhavi börtönre és ennek elszenvedése utáni naptól számitandó 3 évi hivatalvesztésre itéltetett. — Verhovay fellebbezésének következőkben adott kifejezést: „Legyen a birák felett oly igazságos biró az örök Isten, áldja meg magukat, családjaikat, ivadékait ugy, a mint ők lelkiismeretesen itéltek, a mily igazságosak ők voltak Verhovay Gyula felett.“ — Verhovay Lajos, valamint az ügyész is fellebbeztek.

— **Sertés-mérgezés.** Dobszay Antal, szigeti külvárosi füszerkereskedő jelentést tett a rendőrségnél, hogy a hét elején két sertése hullott el hirtelen s azt gyanitja, hogy bosszu müve az állatok elpusztulása. Rá pár nap mulva ismét két sertése veszett el. A külső tünetek azt mutatták, hogy csakugyan bosszui méreg ölte meg az állatokat. A rendőrség erre elrendelte az állatok felbonczoltatását.

— **A méhész teendői márcziusban.** E hó képezi nálunk az átmenetet a télből a tavaszra, s ha az előbbi hónapban nem volt kedvező idő a méhek kirepülésére, e hónapban bizton lesznek már napok, melyekben kirepülhetnek. Szép időben az általános kirepülések alkalmával seperjük ki a kasok alját, figyeljük meg a holt méheket, nincsen-e közöttük anya, s ha valamely kas alatt holt anyára bukkanunk, annak népét egyesitsük szomszédjával. Már akkor minden egyes hibátlan kasban bő fiasitás is van, de épen az épitmény teljes szétszedésétől óvakodjunk, nehogy a gyenge fiasitások meghüljenek. Ha oly családjaink vannak, melyek téli táplálékukat már-már elfogyasztották, azokat etessük, de egyuttal ügyeljünk a rablás kitörésére is, mert az e hónapban már rendesen megszokott kezdődni. — Szükitsük meg gyengébb családjaink röplyukát, mézet a méhesben el ne csepegtessünk s igen gyenge családjainkat egymással egyesitve, a rablást megakadályozhatjuk, illetve annak kitörését meggátoljuk. Méheink márcziusban a fiasitás táplálására igen sok vizet igényelnek s ezért még kellemetlen hüvös időben is kirepülve sokan megdermednek. Ily kellemetlen idő beálltával zárjuk el a röplyukat szivacscsal vagy mohával s ezzel kettős czélt érünk, t. i. méheink ki nem repülhetve, nem pusztulhatnak, de a mellett még vizszükségletük is fedezve van

— **Felülfizetések** a pécsi izr. nő egylet által 1885. márczius hó 1-én rendezett jelmez-koszorucskán. Sans F. X. Bécs, 5 frt. Engel Sándor, Bécs, 4 frt, Salcher M. és fiai Bécs 4 frt, H. S. 3 frt, Deutsch Ádám 2 frt, Grün Ignácz 2 frt, özv. Alt Julia 2 frt, Alt Klára 2 frt, Singer Miksa Bécs, 1 frt, Steinbach Sándor Bécs, 1 frt, Klein S. Bécs, 1 frt, Pfenningsberger I. és fiai Bécs, 1 frt, Berger I. Bécs, 1 frt, N. N. 20 kr., N. N. 1 frt, özv. Engel Illésné Szt.-Lőrincz, 1 frt, özv. Krauss Antalné N.-Lad, 1 frt, Schulhof Györgyné Bicsérd, 2 frt, Plumbauer Bécs, 2 frt, dr. Schwarz Józsefné 5 frt, Deutsch Ignácz Regenye, 1 frt, Schlesinger Lajosné 1 frt, Grünbaum Antal 2 frt, N. N. 3 frt, Naschitz Adolf 80 kr. N. N. 3 frt, Jovanovics hadnagy 1 frt, Engel Jakab Szt.-Lőrincz, 80 kr. Löw Adolf Barcs. 1 frt, Moravetz őrnagy 80 kr., Trenschiner J. W. 60 kr., Spitz Ádám 60 kr., N. N. kapitány 80 kr., Paxy tábornok 3 frt 80 kr., Grünhut Kálmán 1 frt 80 kr., Hummel Péter 1 frt 80 kr., dr. Breuerné Siklós, 1 frt, Krauss Adolf 1 frt, Brack Jakab 2 frt, N. N. 4 frt, Kemfpner Lipót 1 frt, Engel Mihály 4 frt, Prager Simon 50 kr., Strasser N. 10 kr., N. N. 20 kr., Szurányi 20 kr., Wertheimer Sarolta 3 frt, Wellesz Adolf Bécs, 1 frt, Reinfeld Lipót 1 frt, Rosenfeld N. 1 frt, összesen 85 frt. Mely adakozásokért a t. cz. nemes adakozóknak ezennel nyilvánosan a legmélyebb köszönet fejeztetik ki.

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

I.

Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyilalásban, olykor derékfájásban szenvednek; bágyadtság és álmosság által lepetnek meg, szájok ize rossz, különösen reggelenkint; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyuk rossz, gyomrukat mint egy kő ugy nyomja valami s olykor gyomrukban bizonyos zsibbadságot éreznek, mely étkezés által el nem oszlatható. — Szemei beesnek, kezei s lábai hidegek s tapadósak; kis időre rá köhögés áll be, eleinte száraz, néhány hónap multával azonban bizonyos zöldes szinü kiköpéssel párosulva; az illető folytonos bágyadtságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegessé, ingerültté s roszkedvüvé válik, bal sejtelmek gyötrik; ha hirtelen felkel, szédülést érez s az egész világ keringeni látszik vele, belei eldugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsürüdik s megalszik, szem fehére megsárgul; vizelete csekély s setétszinü s hosszabb ideig való állás mellett üledék válik ki belőle; továbbá az étek gyakran felböfög, mi közben néha édeses, néha pedig savanyus izt érez, mit gyakorta szivdobogás követ; látása elvész, szemei előtt setét foltokat lát s a legnagyobb foku kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. — Mind ezen kórtünetek felváltva lépnek fel s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik neméhen szenved. Tapasztaltatott, hogy ezen betegségek lényege az orvosok által gyakran félreismertetett; némelyek által májbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna, mig ellenben a „Shäker-kivonat“ ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elháritotta. Ezen kitünő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszertárban tárban megkapható.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel**-féle **hashajtó labdacsokra** is van szükségük, a „Shäker-kivonatt l“ kapcsolatban. A **Seigel**-féle **hashajtó labdacsok** meggyógyitják a dugulást, elüzik a lázt és a meghülést, megszabaditják a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a legtökéletesebb labdacsok minden eddig készitettek között. A ki ezekkel csak egy kisérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül.

Ára egy palaczk „Shäker féle kivonatnak“ 1 frt 25 kr., 1 doboz **„Seigel-féle hashajtó labdacsoknak“** 50 kr.

Magyarországi főraktár:

Budapest, **Török József** gyógyszertára király-utcza 12. Pécs; **Balás Ödön** és az **Irgalmasrend** gyógyszertárában.

Irodalom.

≡ **A „Képes Családi Lapok“** 23. számának tartalma: A női nevelés. (Elbeszélés folytatása.) Majthényi Flórától. — A Hugo Viktor-albumból. (Emléksorok.) Dalmady Győzőtől, Ábrányi Emiltől, Reviczky Gyulától, Balázs Sándortól, Beniczkyné Bajza Lenkétől, Hevesi Józseftől, Divéki Gyulától. — Hű szeretők. (Novellette.) Csáktornyai Lajostól. — Követválasztás. (Elbeszélés vége.) Berényi Lászlótól. — Ujabb iróink. (Vázlatos jellemrajzok: X. Bartók Lajos, XI. Jakab Ödön, XII. Vargha Gyula, XIII. Gáspár Imre.) — Goethéből. (Költemények.) Csukássy Józseftől. — Tisztitó tűz. (Regény folytatása.) Szentiványi Emiltől. — A két fogoly. (Elbeszélés.) Heyse Pál után dr. Boros Gábortól. — Élet, halál. (Heti tárcza.) Bolygótól. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Találkozás. — A spalatoi kikötő. — Shakespeare a békebiró előtt. — Melléklet: Az „Apa és fiu“ czimü eredeti regény 155—160. oldala — A boritékon: Heti naptár. Sakktalány. Betütalányok. Kettős koczkarejtvény. Számfeladvány. Talányok megfejtése. Megfejtők névsora. Jutalmak. A szerkesztő postája. Hirdetések. — Előfizethetni: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utcza 8. sz. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

≡ **Az „Ország-Világ“** a külföldi képes lapokkal is bátran összemérhető képes hetilap 9-ik száma rendkivül érdekes tartalommal és szép képekkel jelent meg. Hugó Viktortól Teleki Sándor ezredes ir szellemes csevegést, Huszár Imre pedig a nagy költőnél tett látogatását irja le. Dalmady Győző költeményben üdvözli a nagy költőt 84-ik születésnapja alkalmából, továbbá Hugonak egy gyönyörü versét Benedek Elek forditásában olvashatjuk. A többi közlemények a következők: „A falu urai“ regény Tolnai Lajostól, „Az ördög utóda“ Balogh Páltól, „Farsangi tapasztalatok“ Almavivától, „A nők világából“ Flórától, „A művészvilágból“, életkép Sámi Lászlóné forditásában. Kisebb közlemények: „A trónörökös-pár útja“ 8 képpel, „Török János“ a budapesti uj főkapitány, arczképpel, ezenkivül négy gyönyörü illusztráczió mutatvány-kép Bartók Lajos „Kárpáti emlékek“ czimü könyvéből, egy bájos genre-kép Leray jeles franczia festőtől. A rendes rovatok gazdagsága is meglepő.“ Csak czimeiket soroljuk fel: Tudomány és irodalom, szinház és művészet, ujdonságok, nők világa, könyvpiacz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, rejtvények. — Az „Ország-Világ“ előfizetési ára január-deczemberre 10 frt, január-juniusra 5 frt, január-márcziusra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részénytársasághoz küldendők, gránátos-utcza 6-ik sz.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara

f. é. febr. hó 26-án Rath Mátyás elnöklete alatt rendes közülést tartott, melynek lefolyásáról a következő tudósitást adjuk: Kamarai elnök jelenti, hogy a budapest-pécsi vasutnak Szent-Lörincztől tervezett továbbépitése ellen állást foglalt érdekeltség által kiküldött bizottság küldetésében mind ez ideig azért nem járt el, mert e kérdés a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumban még nem jutott azon stádiumba, hogy a bizottságnak előterjesztései a teendő megállapodásra nézve befolyással lehetnének. Különben megbizható informácziók szerint nincs kilátás, hogy a magas kormány az emlitett vonal kiépitésére az engedélyt megadja. Elnök kijelenti, hogy figyelemmel kiséri ez ügyet s annak minden pházisáról értesitendi a kamarát, hogy a szükséges intézkedéseket még idejében megtenni lehessen.

A kamarának mult évi zárszámadási kimutatása szerint kamarai illeték fejében befolyt az adóhivataloktól 6026 frt 14 kr, egyéb jövedelem volt 101 frt 64 kr. A kiadás volt 4708 frt 15 kr. A pénztári maradvány volt ez év végén 3663 frt 46 kr. Az összes zárszámadási iratok előleges bizottsági átvizsgálás után jóváhagyás végett a földm. ipar és keresk. m. kir. miniszteriumhoz felterjesztetni rendeltettek.

A marczali ipartestületnek kérvénye az általa létesitett mesterinasiskolának ez évben is leendő segélyezés iránt — elutasittatott, mert az uj ipartörvény értelmében alakult ipartestületek a nevezett czélra olyan jövedelmi forrásokkal rendelkeznek, melyek bőséges fedezetet nyujtanak.

A pécsi szőlősgazdák egyesületének azon beadványára, melyben a mohács-pécsi vasutnál a borszállitásra nézve fennálló tariffa leszállitása érdekében a kamarát közbenjárásra kéri fel, — kimondta a közülés, hogy nem találja indokoltnak és czélra vezetőnek ezt, miszerint a bor után való szállitási tariffának pusztán csak a pécsmohácsi irányban tegyen lépést, a mennyiben épen Mohács felé van a legcsekélyebb borkivitel. De miután kétségtelenül igaz az, hogy a minőség és ár tekintetében az igényeknek mindinkább megfelelő borárukkal immár meghóditott piaczokat a mind nagyobbodó verseny mellett csak úgy tarthatjuk meg s ujabb piaczokat csak úgy szerezhetünk, ha a vasuti szállitási dijak lejebb szállittatnak — elhatározta a közülés, hogy a kamara részéről emlékirat intézendő a budapest-pécsi, pécs-barcsi és mohács-pécsi, valamint a déli vasút igazgatóságához, melyben tüzetesen kifejtendő az, hogy a bor utáni szállitási dijaknak (a maximal tételekről való) lejebbszállitásával nemcsak hogy a borkivitelünkben már is mutatkozó csökkenésének gát vettetnék, hanem a kivitel jóval fokoztatnék, a mi úgy a termelőknek, kereskedőknek valamint az emlitett vaspályatársaságoknak is közös érdekét képezi.

Koch Ferencz köszénbányatulajdonos azon panaszos beadványát, mely szerint úgy a vasuti forgalmi szolgálat, mint általános kereskedelmi szempontból megengedhetlen, hogy a vasuti állomási főnökök állomásaikon szénárusitással foglalkozzanak — a közlekedési m. kir. miniszteriummal fogja a kamara közleni, ugyszintén ugyancsak Koch Ferencznek azon panaszát is, mely szerint a budapest-pécsi vasut a salgótarjáni kőszénbányatársaságnak Kelenföldtől Pécsig 500 vagon szén után tetemes refakcziát enged, tőle azonban azt ugyanolyan mennyiségre és távolságra, csakhogy Pécstől Kelenföldig megtagadja s igy ezen részrehajló kedvezmény-nyujtással a pécsvidéki kőszéntermelést érzékenyen sújtja.

Rizek és társainak abbeli kérelmét, mely szerint a kamara a dunagőzhajózási társaság bányatelepén alkalmazott gépészek által magánfelek részére végezni szokott munkának betiltása érdekében eljárjon, — elvetette a közülés, mert a kérelmezett eljárásra a kamarát sem hivatottnak, sem illetékesnek nem tartja.

Nyilt-tér.*)

Három krajczárral

naponkint eszközölni lehet testünknek alapos tisztogatását s ez által egy egész sereg betegségnek elejét vehetjük, melyek a táplálkozás s emésztés rendes menetének megzavarásából (székrekedés, gyomor-, máj- és epebajok, aranyeres bántalmak, vértólulás, étvágy-hiány, stb.) erednek. Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsait értjük e tisztitó eszköz alatt, melyből egy dobozzal 70 krért kaphatni a gyógyszertárakban. Megfigyelendő, hogy a doboz czimlapján rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelőséget a szerk.

Kerestetik (25—1)

egy tevékeny fiatal ember, a ki magát helybeli *ügynöknek*, vagy *utazónak* ki akarja képezni, egy jól bevezetett házi czikk eladására, csekély fizetést és magas jutalékot (provizió) szerezhet.

Bővebbet e lap kiadóhivatala.

Nyilatkozat.

A fájdalom lehetetlenné teszi, hogy elhallgassam ama szomoru körülményt, a mely sujtott szeretett kedves nőm: Filinger Teréz elhunyta által, — s a mely körülménynek a boldogult halálát tulajdonitom. Nőm február 11-én gyermekkel örvendeztetett meg, reá pár napra már jól érezte magát, nem volt semmi baja. 15-én lázt kapott. Ekkor Linek Anna városi szülésznő tanácsára a beteghez hivattam dr. Schwarcz Frigyes szülészt, ki megvizsgálva oda nyilatkozott, hogy a szülésznő valamiről megfeledkezett, — ő majd segit a bajon. Kinos műtétnek vetette alá a gyenge nőt, aztán rengeteg gyógyszert vetetett be vele s eleinte hideg vizes, majd jeges borogatást rendelt s e kúra sirba temette nőmet. A nagy veszteségért okolom a szülésznőt, okolom az orvost, mert teljes bizalommal az ő kezükbe tettem le nőm életét s ők nem tudták megőrizni, ki hagyták aludni; holott ha a természetre bizom, lelkem mélyéből meg vagyok győződve, hogy nőm — élne.

Leja István.

Gyógyszerész-gyakornok.

Egy 5—6 gymnasiális osztályt végzett tanuló egy helybeli gyógyszertárban gyakornokul felvétetik. (3—3)

Bővebbet a kiadóhivatal.

Lakás bérbeadandó

5 szoba, mellékhelyiségekkel együtt.

Nepomuk-utcza 8-ik szám, a posta-épület mellett. (3—3)

Eladó!

A Mária-utczában, a 31. sz. ház uj minőségben, előnyös feltételek mellett — szabad kézből eladó. (0—2)

Hol? *megmondja a kiadóhivatal.*

Tanoncz kerestetik

CSÉFAY JÓZSEF (3—2) nürnbergi-, dísz- és rövidáru kereskedésébe: **király-utcza 24. sz.**

NAGY FERENCZ, laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, felelős szerkesztő. VÁRADY FERENCZ főmunkatárs.

Hirdetések.

Malom eladó

a sórósi határban egy két kerekü felülcsapó — a hozzátartozó földekkel, réttel, szőlővel s nagy házikerttel együtt — jó feltételek mellett. Értekezketni: Schutzmann János tulajdonos lakásán, Pécsett, pálya-utcza 30. szám. (3—2)

Hirdetmény.

Vb. Balogh Otto csődtömegéhez tartozó 2865 frt 30 krra becsült

butornemüek stb.

ajánlati uton leendő értékesitése végett a venni szándékozókat felkérem, hogy 10%-os bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat alulirt tömeggondnoknál, ki a részletekre nézve bővebb felvilágositást készséggel nyujt, ***márczius hó 11-ike déli 12 óráig*** nyujtsák be.

Ennek sikertelensége esetén a **2865 frt 30 krra becsült butornemüek f. évi márczius 12-ike s következő napok délutánján a helyszinén Kazinczy-utcza 1. sz. a. házban s vbukott üzlethelyiségében** tételenkint becsáron alul is nyilvánosan elárvereztetni fognak.

Pécsett, 1885. márczius 4.

Dr. Toldi Béla,
ügyvéd, tömeggondnok.

Pályázat.

A lancsuki körjegyzőségnek egy segédre van szüksége, a hely azonnal elfoglalható, ajánlkozók forduljanak hozzá; pósta helyben.

18734/1884 sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Rück Pál végrehajtatónak Muck Mihály végrehajtást szenvedő elleni 64 frt 28 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. járásbiróság területén levő, Magyar-Bóly községben fekvő, a magyar-bólyi 166. sz. tjkvben felvett 82. hszsz. 35. sz. házra 200 frt, a 83. és 84. hszsz. kertekre 150 frt és a 332. hszsz. fekvőségre 141 frt 10 krban az árverést a megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi márczius hó 26-ik napján d. e. 10 órakor M.-Bólyban a község házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 20 frtot, 15 frtot és 14 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 18. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék, mint telekkvi hatóságnak 1884. évi deczember 19-én tartott üléséből.

Kiadta:
Jeszenszky Antal,
(1—1) 43. kir. tszéki jegyző.

Teljesen jó karban levő **kovács szerszám** (teljes műhely berendezés) eladandó. (0—1)

Bővebbet **Vida Károly** kovácsmesternél, Pécsett.

Árverési hirdetmény.

Alulirott Szászvár község elöljárói által ezennel közhirré tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó összes kőbányák **1885. évi augusztus hó 15-től számitandó hat egymást követő évekre f. é. márczius hó 15-én délután 2 órakor a szászvári körjegyzői irodában** nyilyános árverés utján bérbeadatni fog.

Az árverési feltételek Szászvár község birájánál mindenkor megtekinthetők.

Szászvár község képviselő testületének 1885. évi február hó 22-én tartott üléséből. (2—1)

Freytag, körjegyző. **Czéh István,** biró.

21004/1884 sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Mojzes Erzsébet végrehajtatónak Fabriczi Katalin és társa végrehajtást szenvedők elleni 196 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő N.-Ürögh községben fekvő, a német-üröghi 43. sz. telekjkönyvben felvett 44. sz. ház, udvar és kertre az árverést 751 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885-ik évi ápril hó 14-ik napján, délelőtt 10 órakor N.-Üröghön, a község házánál** megtartandó nyilvános árverésen, a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 75 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 18. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi január hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Ballus Zs.
(1—1) kir. törvényszéki jegyző.

Ház eladó!

A felső malom-utczai 6. számu ház a budai oldalon — szabad kézből eladó. 58. (5—2)

Az épület áll: 5 földszinti, 6 emeleti szobából, 4 konyhából s hozzátartozóból. Van 1000 akóra való pincze, 5 lóra istálló, kocsi-szin s nagy kert.

Értekezhetni a háztulajdonossal.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására adni, miszerint a **király-utczában** (a Schwarcz-féle házban) lévő

bolt-helyiséget kiadom,

mely körülménynél fogva

butoraim

irodák, vendég-szobák, ebédlők, háló-termek berendezésére, a legfinomabbtól a legegyszerübbekig

igen olcsón kaphatók.

Végül tudomásul hozom, hogy **butor-raktáromat** hajlandó volnék *egészben is átadni*.

16. (6—8) Tisztelettel

Mészáros Ferenczné.

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen

és föülmulhatatlan az **étvágyhiány, gyomorgyengeség, roszszagu lehelet, szelek, savanyu felbüfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hugykőképződés, tulságos nyálka képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás** (ha az a gyomorból ered), **gyomorgöre, székszorulat, a gyomornak tulterheltsege étel és ital által, giliszta lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.**

Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható: *Pécsett Balás Ödön, Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerész üraknál. Szigetváratt: Visy Sándor gyógyszerésznél.* Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben. (13—10)

BRADI KÁROLY,

az „orangyalhoz" czimzett gyógyszertárában

Kreuzierben, Morvaországban.

Az első pécsi asztalos-egyesület

és

Held Gusztáv, kárpitos

KISTÉREN,

ajánlják a n. é. közönségnek dúsválasztéku raktárukat mindennemü

asztalos, kárpitos és esztergályos

saját készitményü legujabb és legjobb minőségü árukból **legjutányosabb árért.**

Ugyszintén: azon hirneves **Kohn-féle székeket** hajlitott fából, **vasbutorokat, tükröket** stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkérjük az e szakmába vágó czikkek szükségleteik fedezésénél minket megbizásaikkal szerencséltetni, ajánljuk magunkat még mindennemü **asztalos- és kárpitos munkák** elkészitésére, **vendégfogadók** és **kávéházak** teljes stylszerü berendezésére, valamint legujabb minta szerinti **uj tekeasztalok** készitésére és javitására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom és párttogás fentartását jövőre is kérve, maradunk

mély tisztelettel

az I. pécsi asztalos-egyesület

és

HELD GUSZTÁV,

147. (3—3) kárpitos, kistéren.

Harczrévén a győzelemhez!

Daczára a sok gyanusitásoknak a valódi horgony Pain-Expeller ma mégis a legelterjedtebb és legkedveltebb házi szer. Ezrek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csúz és köszvény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ár 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszertárban. **Richter F. Ad. és tsa., Bécs.** — Főraktár **Prágában** az „Arany oroszlán" gyógyszertárban, Niklasplatz 7. (II.)

Egy pohár márcziusi szalonsör

7 kr.,

(3—1)

GINDL (előbb König-féle)

bor- és sör-csarnokában.

Árverési hirdetmény.

Baksa község előljárósága által ezennel közhirré tétetik, miszerint a községi italmérési jog a **f. hó 15-én d. e. 9 órakor,** a község házánál tartandó nyilvános árverésen, hat (6) egymás után következő évre bérbeadatni fog.

A feltételek megtekinthetők alólirottnál.

Pfeffer János,
községi biró.

(1—1)

Takarmány répa-mag

40 métermázsa, csiraképes, az üszöghi vasuti állomáshoz szállitva, zsák nélkül, nagyobb mennyiségben m.mázsánkint 26 frt; kisebb részletekben 30 frtért számitva eladatik. — Megrendelések az uradalmi számtartósághoz czimzendők Üszöghbe.

(3—2)

Pécsett: Sipőcz István gyógyszerész, Obetkó Károly; **Mohácson:** Pretzelmayer J.; — **Baján:** Mihitsch St., Kovács I., Drescher Gyula, Klemanics és Babos; — **Szegzárdon:** Hahn Adolf ajánlják az ő vevőiknek a legujabban föltalált **Zacherl**-féle porkülönlegességet, amely hatásos ereje és biztonsága által minden eddigi szert föülmuló:

„ZACHERLIN" (I. 24—10)

minden kártékony és undoritó féreg teljes kipusztitására; u. m. **poloska, moly, csótány, légy, balha, tetü, egér** stb.

Óvatosnak kell lenni, hogy a **„Zacherlin"** a közönséges féreg-porral fel ne cseréltessék. A „Zacherlin" eredeti üvegekben árusittatik — soha sem papir-tasakban, vagy egyszerüen kimérve! Az eredeti üvegeken rajt kell lenni, a valódiság okáért, az aláirásnak és a védjegynek.

Meghivás.

A **siklósi takarék- és hitelegylet** t. cz. részvényesei f. évi márczius hó 12-én d. e. 9 órakor az intézet helyiségében 12-dik rendes közgyülésre tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1884. évi mérleg előterjesztése, osztalék megállapitása és felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

Siklós, 1885. február hó 12-én.

Vargha Béla,
elnök.

Az alapszabályok 49. §-a értelmében szavazati joggal az bir, ki részvényét szelvényével együtt, a közgyülés előtt 24 órával a pénztárnál, szavazati jegy átvétele mellett leteszi. (3—3)

Eddig még felülmulhatlan

a MAAGER W.-féle

cs. kir. kizárólag szabadalmazott, valódi, tiszta

Csukamáj-olaj

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyen emészthetősége folytán** gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak elismert szer: **mell- s tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, börkiütések, mirigybajok, gyengeség** stb. ellen — **egy üveg ára 1 frt** — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. szám** alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb és jobb nevü gyógyszertárában.

Pécsett kapható: *Kovács* M. és *Sipőcz* István gyógytárában; *Reeh* Vilmos — *Spitzer* Sándor és fiai kereskedésében. 110 (12—10)

Dr. Mikolasch Károly-féle spanyol **China-bor.**	A legjobb szer gyomor-gyengeségekben, hideglelés, ideg-hántalmak s utóbetegségek ellen. **Egy üveg ára 1·50**
Dr. Mikolasch Károly-féle spanyol **vastartalmu China-bor.**	Kitünő hatásu azon betegségekben, melyek vérszegénység, vagy rossz vértől származnak. **Egy üveg ára 1·50.**
Dr. Mikolasch Károly-féle spanyol **pepsin-bor.**	Rendkivüli szer mérges daganatok, a gyomor lassu működése s az ebből származó betegségek ellen. **Egy üveg ára 1·50.**
Dr. Mikolasch Károly-féle spanyol **pepton-bor.**	A legbiztosabb szer a gyomor működésére nem ható szervek felüditéséül. **Egy üveg ára 1·50.**
Dr. Mikolasch Károly-féle spanyol **rhabarbara-bor.**	A legjobb szer gyomor- és bél-katharus, valamint egyéb betegségek ellen. **Egy üveg ára 1·50.**

Főraktár Ausztria s Magyarországra nézve (Galliczia és Bukovina kivételével)

Maager Vilmosnál, Bécs, III. Heumarkt 3.

386
1885 sz.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu vallás és közoktatási magy. kir. miniszterium 1884. évi 41888. szám alatt kelt rendeletére a pécsváradi róm. kath. iskola helyreállitása engedélyeztetett.

Ezen helyreállitás vállalkozás utjáni biztositása végett **folyó évi márczius hó 15-én, délelőtt 10 órakor Pécsváradon,** a számvevőségi hivatalban, szó és irásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az épitési költségek 4194 frt 10 krban vannak előirányozva, — ezen kivül a szükséges összes fuvar s gyalog napszámok váltsága fejében a hitközség kötelezte magát: vállalkozónak 520 forintot készpénzben kifizetni.

A tervek, előméret, költségvetés, árelemzés és épitési feltételek mai naptól kezdve, a fenn emlitett hivatalban, a hivatalos órákban megtekinthetők.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett helyen, napon és órában az előirányzott összeg után számitandó 10% bánatpénzzel ellátva vagy személyesen jelenjenek meg, vagy jogérvényes s a feltételek értelmében szerkesztett, 50 kros bélyeggel ellátott irásbeli ajánlatukat 420 forint bánatpénz mellékletével, az árlejtésre kitüzött óráig a nevezett hivatalba adják be.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelmen kivül fognak hagyatni.

Pécsvárad, 1885. márczius 1.

74. (3—1) **Az urodalmi számtartóság.**

Orvosi bizonylatok

„MARGIT".

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásunak találtam a légutak és gyomor nyálkhártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb esetekben szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany düsabb vizek fölött előnynyel bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásunak bizonyult a légző-, emésztő- és vizelőszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványviz kórházunkban alig rendeltetik. — esetekben szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is **sikeresen** alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és hörbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az emlitett szervek bántalmával rokon természetü gyomorbaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdők-, gyomor, vizhólyag idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménynyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnnyel bir.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizelő-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyitja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes izénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek körüllapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézet a **„Margit"**-forrás gyógy- és leglátogatottabb **tüdőbetegek klimati-** hatásáról. — Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a **„Margit"**-forrás gyógyviz" alkalmazása által a **légutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegeim által kedvesen fogyasztott, és jól türt gyógyvizet a **legsürgősebben** ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án. **Dr. Rompler Tódor.**

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvizszállitónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

Valódiak csak

NEIDLINGER G-nél

Ferenczieк-utcza 6. szám.

Eladás *1 frt* heti részletek mellett, alapos oktatás ingyen, 5 évi jótállás.

Mindennemü ócska varrógépek fizetés gyanánt átvállaltatnak.

Minden más varrógépek, melyek itt másoktól Singer név alatt árusittatnak, utánzottak.

Pécsett, 1885. Nyomatott Taizs Józsefnél (ezelőtt Madarász E.)